

2014-2020

LEADER

Mansikka

Kehittämisyhdistys Mansikka ry

Tuloksia ja VAIKUTTAVUUTTA

www.mansikkary.fi

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutalueisiin

LEADER

Mansikka

2014-2020 TULOKSIA JA VAIKUTTAVUUTTA

Kehittämisyhdistys Mansikka toteutti yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa Mannaa mansikasta -paikallista kehittämisstrategiaa tavoitteena elinvoimainen alue, hyvinvoivat ja menestyvät ihmiset, kylät sekä yritykset.

Kehittämisstrategian kolme painopistettä olivat:

1. Minä ja me: Aktiivinen osallisuus
2. Laadukas vapaa-aika ja asuminen
3. Osaaminen, työ ja elinkeinotoiminta

Tässä raportissa on koottu strategian toteutuksen määrällisiä tuloksia sekä arvioitu tulosten vaikuttavuutta; mitä muutoksia strategian toteutuksella on saatu aikaan.

Vaikuttavuuden arviointi on jaettu kolmeen osioon: hyvinvoinnin edistäminen, yhteistyön ja kumppanuuden kehittäminen sekä elinvoiman kehittäminen.

LEADER

Mansikka

TIIVISTELMÄ

Leader-rahoituksen merkitys alueen ruohonjuuritason toiminnan kehittämisessä on kiistaton. Lähes 200 hankeideaa on toteutettu ja suurin osa näistä toimenpiteistä olisi jäänyt toteuttamatta ilman hankerahoitusta.

Leader-rahoituksen avulla on voitu tehdä enemmän, paremmin ja nopeammin. Hyödynsaajia eli alueen asukkaita on kymmeniä tuhansia. Monet aktiviteetit ja palvelut tuovat alueelle harrastajia ja matkailijoita myös muista kunnista.

Toimijat kertovat, että hanketoiminta on lisännyt rohkeutta ja uskallusta toteuttaa unelmia todeksi sekä mahdollisuuksia osallistua ja olla mukana yhteisöllisessä toiminnassa.

Leader-rahoitus kannustaa aktiivisuuteen ja yhteistyöhön. Yksilön hyvän elämän edellytysten lisääminen edistää koko alueen elinvoimaa ja hyvinvointia.

TULOKSIA 2014-2020

5,1 M€ myönnettyä julkista rahoitusta
7,7 M€ kokonaisrahoitus

LEADER

Mansikka

Vauhtia toimintaan!

198 Rahoitettua hankeideaa

179 Rahoitusta saanutta toimijaa

88 % Uusia hakijoita

13 640 h Talkootyötä
-> arvo **204 600 €**

Bisnestä ja työtä!

1 735 000 € Investoinnit liikkeelle

600 000 € Lisää liiketoiminnan tulosta ★

1 700 000 € Lisää liikevaihtoa ★

62 % Aloittavien yritysten osuus

34 Uutta työpaikkaa

★ Päättäneet hankkeet, seuranta vielä kesken

JATKUU...

1,06 M€ kuntarahaa
1,06 M€ yksityistä rahaa

Mansikka

Hyvää elämää Pohjois-Savossa!

26 Uutta tai kunnostettua retki- ja luontokohdetta

56 Uutta harrastusmahdollisuutta

47 Uutta tai kunnostettua yhteisöllistä tilaa

11 Toimenpiteellä vahvistettu turvallisuutta ja/tai varautumista

Yritysideat todeksi!

64 Uutta tuotetta tai palvelua

25 Uutta menetelmää tai innovaatiota

28 Biotalouden tai kiertotalouden ratkaisua

12 Maatalouden liitännäiselinkeinoa

17 Matkailutuotetta tai palvelua

VAIKUTUKSET HYVINVOINTIIN - TULOKSIA

Mansikka

sen käyttäjiä kesällä ja syksyllä 2022

Uutta toimintaa, yhteistä tekemistä

Uusia harrastusmuotoja syntyi, uusia harrastajia tuli mukaan toimintaan, ympärivuotinen toiminta mahdollistui ja uusilla yhteistyökumppanuuksilla saatiin toiminnan tasoa nostettua.

Yhteisöllisyys kasvoi

Yhdessä suunniteltiin, toteutettiin ja nautittiin toiminnan tuloksista. Yhteen hiileen puhaltaminen lisäsi osallisuuden tunnetta. Mahdollisuudet sosiaaliseen kanssakäymiseen lisääntyivät.

Elämykset ja kohtaamiset lisääntyivät

Kaikissa kunnissa järjestettiin monipuolisesti tapahtumia, joiden toteuttamiseen pystyi osallistumaan tai kokemaan tapahtumien tuottamia elämyksiä.

Kyläturvallisuus, varautuminen ja ennakointi paranivat

Energiaomavaraisuus ja huoltovarmuus paranivat mm. aggregaattien ja defibrillaattorien hankinnalla kylätaloille ja vesiosuuskunnille.

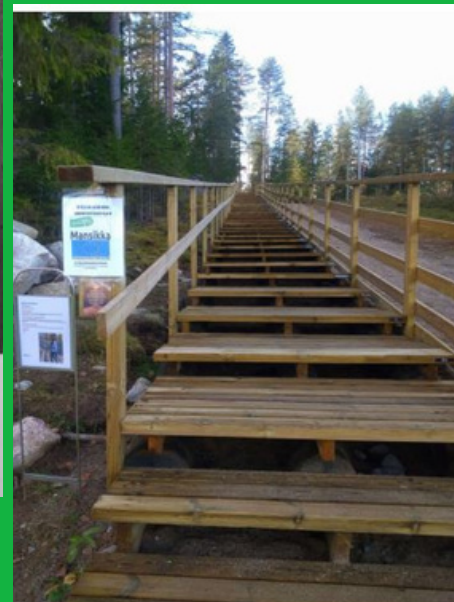
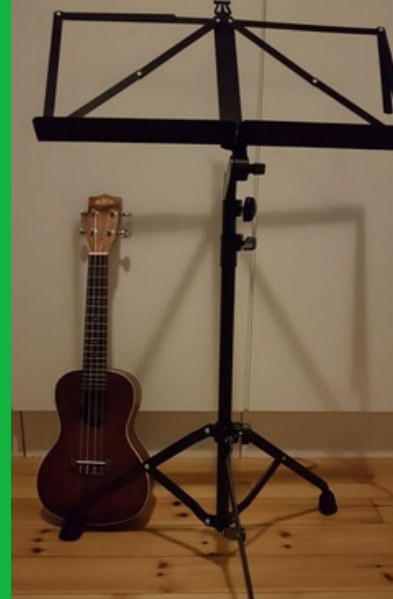
Harrastus- ja virkistysmahdollisuudet kehittyivät ja lisääntyivät

Tiloja remontoitiin, harrastusvälineitä hankittiin, luontokohteita rakennettiin tai kunnostettiin, liikuntamahdollisuudet ja perheiden liikkuminen lisääntyivät.

ESIMERKKEJÄ TULOISTA - VAIKUTUKSET HYVINVOINTIIN

LEADER

Mansikka

VAIKUTUKSET ELINVOIMAAN - TULOKSIA

LEADER

Mansikka

- Liiketoiminta kasvoi ja alueelle syntyi uusia työpaikkoja
Uuden liiketoiminnan vauhdittaminen, lisää liikevaihtoa ja uusia työntekijöitä. Mm. matkailun oheispalvelut lisääntyivät.
- Asukkaiden palvelut lisääntyivät ja kehittyivät
Harrastustoiminnan monipuolistuminen, oheispalveluiden lisääntyminen ja uusia palveluita yrityksiltä.
- Positiivinen imago ja tunnettuus lisääntyivät, uusia asukkaita alueelle
Myös valtakunnallista näkyvyyttä. Harrastus-, työ ja opiskelumahdollisuuksien monipuolistaminen on tuonut uusia asukkaita. Etätyö- ja toiminta lisääntyivät.
- Tilojen hyödyntäminen monipuolistui
Tilojen käytettävyys ja turvallisuus parantuivat. Laadukkaat tilat ja välineet motivoivat toimijoita tuottamaan palveluita.
- Laadukkaampaa yrittäjäyyskasvatusta
Kannustettiin nuoria yrittäjyyteen. Nuorten ja yrittäjien yhteistyö lisääntyi.
- Elinvoimaa kehittävää ja ylläpitävää vaikuttamistyötä
Nostettu esille maaseudun haasteita, kuten liikennepalvelut ja digi.

ESIMERKKEJÄ TULOKSISTA - VAIKUTUKSET ELINVOIMAAN

EP Steel&Machine
Katso video

LEADER

Mansikka

KN
Metal&Service
Lue artikkeli

Erähevonen
Katso video Lue artikkeli

Rainy Day
Katso video Lue artikkeli

Action Leppävirta
Katso video Lue artikkeli

Elsor
Katso video Lue artikkeli

YHTEISTYÖTÄ JA KUMPPANUUTTA - TULOKSIA

Mansikka

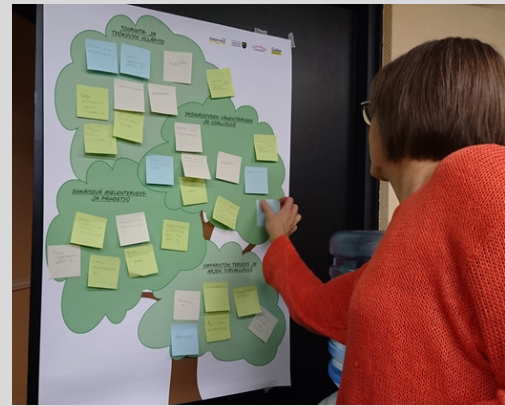

- ➔ **Yhteistyö lisääntyi**
Paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti. Konkreettisia toimintamalleja syntynyt, kuten tapahtumat, yhteiset kalenterit. Yhteistyö jatkunut myös hankkeiden jälkeen.
- ➔ **Hanketoiminta on yhdistänyt erilaisia toimijoita**
Uudenlaisia verkostoja ja toimintamalleja on rakentunut yhdistysten, yritysten, viranomaisten ja eri sukupolvien välillä.
- ➔ **Kansainvälinen toiminta vauhdittui**
Yhteistyön kehittämistä tehtiin paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti.
- ➔ **Uudenlaisia verkostoja**
Opittiin tuntemaan toimijoita paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti.

ESIMERKKEJÄ TULOKSISTA - VAIKUTUKSET YHTEISTYÖHÖN JA KUMPPANUUKSIEN SYNTYMISEEN

LEADER

Mansikka

LEADER-TOIMINNAN VAIKUTTAVUUS

Mansikka

Kestävän kehityksen vahvistaminen

Kestävä kehitys on jatkuvaa ja ohjattua yhteiskunnallista muutosta, jonka päämääränä on turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet. Pienelläkin toimenpiteellä voi olla iso merkitys. Leader on kehitystä paikallisista lähtökohdista ja voimavaroista. Leader laittaa positiivista kierrettä liikkeelle.

Uskallus ja rohkeus synnyttää uutta

Leader toimii ponnahduslautana unelmien toteuttamisessa. On löydetty uudenlaista kehittämisroolia. On saatu lisää uskallusta toteuttaa isompia hankkeita ja hakea myös muita rahoituksia. Hanketoiminta on mahdollistanut toiminnan kehittymisen valtakunnallisesti tunnustetuksi. On päästy mukaan valtakunnallisiin verkostoihin ja vaikuttamaan niissä.

Kehittämistoiminnan merkityksellisyys on vahvistunut

Paikallislähtöisillä konkreettisilla tuloksilla on lisätty sosiaalista kanssakäymistä, vähennetty yksinäisyyttä, edistetty terveellisiä elämäntapoja ja liikkumista sekä parannettu elämänlaatua. Veto-, pito- ja elinvoiman lisääminen edistää alueen pitkävaikutteista hyvinvointia.

PYLLYLLEEN MENI - YRITYSTUET

Peruuntuneet, alitoteutuneet hankkeet

Mansikka

Mikä kaikki voi mennä pieleen

- Epäonnistunut maksatus: Ei lueta ohjeita, ei kirjata kustannuksia oikein kirjanpitoon, ei tehdä ajoissa
- Hankinta on tehty ennen tukihakemuksen tekoa
- Ei kannattavaa liiketoimintaa: Epärealistinen liiketoimintasuunnitelma
- Epäonnistunut hankinta: Hankinnan tavoitteiden määrittely, kilpailutus ja sopimustekniikka
- Inhimilliset tekijät: Muutokset omassa elämässä
- Globaalit kriisit: Vaikutukset liiketoimintaan

Oppimisen paikkoja

- Tarkkuutta hankesuunnitelmiin
- Hankkeen tarpeellisuus - aiotaanko hanke todella toteuttaa kokonaisuudessaan
- Tarvitaanko tukea - aiotaanko tuki myös hakea maksuun
- Riskien kartoitus ja niihin varautuminen
- Realismia liiketoiminnan kannattavuuteen: kannattavuuslaskemia tehdessä on joskus vaaleanpunaiset silmälasit päässä yrittäjäksi aikovalla

Työkaluja tulevaisuuteen

- Yritysten liiketoimintasuunnitelmien tarkempi arviointi yhdessä elinkeinoasiamiesten kanssa
- Yhteinen ymmärrys rahoitettavista toimenpiteistä eri hanketyypeissä
- Hankebyrokratiakielen muuttaminen selkokielelle
- Oikeiden kysymysten kysyminen neuvonnassa ja hankevalmistelussa

PYLLYLLEEN MENI - HANKETUET

Peruuntuneet, alitoteutuneet, vajaat tulokset, ei pysyviä vaikutuksia

Mansikka

Mikä kaikki voi mennä pieleen

- Järjestelmien toimimattomuus: maksatusten viivästyminen, haun ongelmat
- Epäonnistunut maksatus: Ei lueta ohjeita, ei kirjata kustannuksia oikein kirjanpitoon
- Hankinta on tehty ennen tukihakemuksen tekoa
- Inhimilliset tekijät: Muutokset yhdistystoiminnassa tai toimijoiden omassa elämässä
- Globaalit kriisit: Vaikutukset toimintaan

Oppimisen paikkoja

- Tarkkuutta hankesuunnitelmiin
- Rahoitusosuuksien varmistaminen
- Onhan kohderyhmän sitoutuminen varmistettu
- Hanketyöntekijöiden substanssiosaaminen
- Riskien kartoitus ja niihin varautuminen
- Kun luottamushenkilöt tai työntekijät vaihtuvat, niin miten tieto ja sitoumukset siirtyvät

Työkaluja tulevaisuuteen

- Realistinen hankesuunnitelma resursseihin nähden
- Yhteistyö ja verkostot: Tämä on tärkeää! Yhdessä ollaan enemmän
- Suunnitteluyhteistyö: Ollaan yhteydessä jo suunnitteluvaiheessa -> ei yllätyksiä toteutusvaiheessa yhteistyökumppaneille

MANNAA MANSIKASTA 2014-2020

-STRATEGIAN TOTEUTTAMINEN

LEADER

Mansikka

Tavoite

Toteuma

PP 1

Minä ja me: Aktiivinen osallisuus
8 toimenpidettä

Kaikkiin osoitettu
kehittämistoimenpiteitä

935 000 €

PP 2

Laadukas vapaa-aika ja asuminen
12 toimenpidettä

Kaikkiin osoitettu
kehittämistoimenpiteitä

1 507 000 €

PP 3

Osaaminen, työ ja elinkeinotoiminta
14 toimenpidettä

13 toimenpiteeseen osoitettu
kehittämistoimenpiteitä

1 902 000 €

Yhteensä 5,1 M€

Mansikan aktivointi ja neuvonta
793 000€

20 %

22 %

30 %

34 %

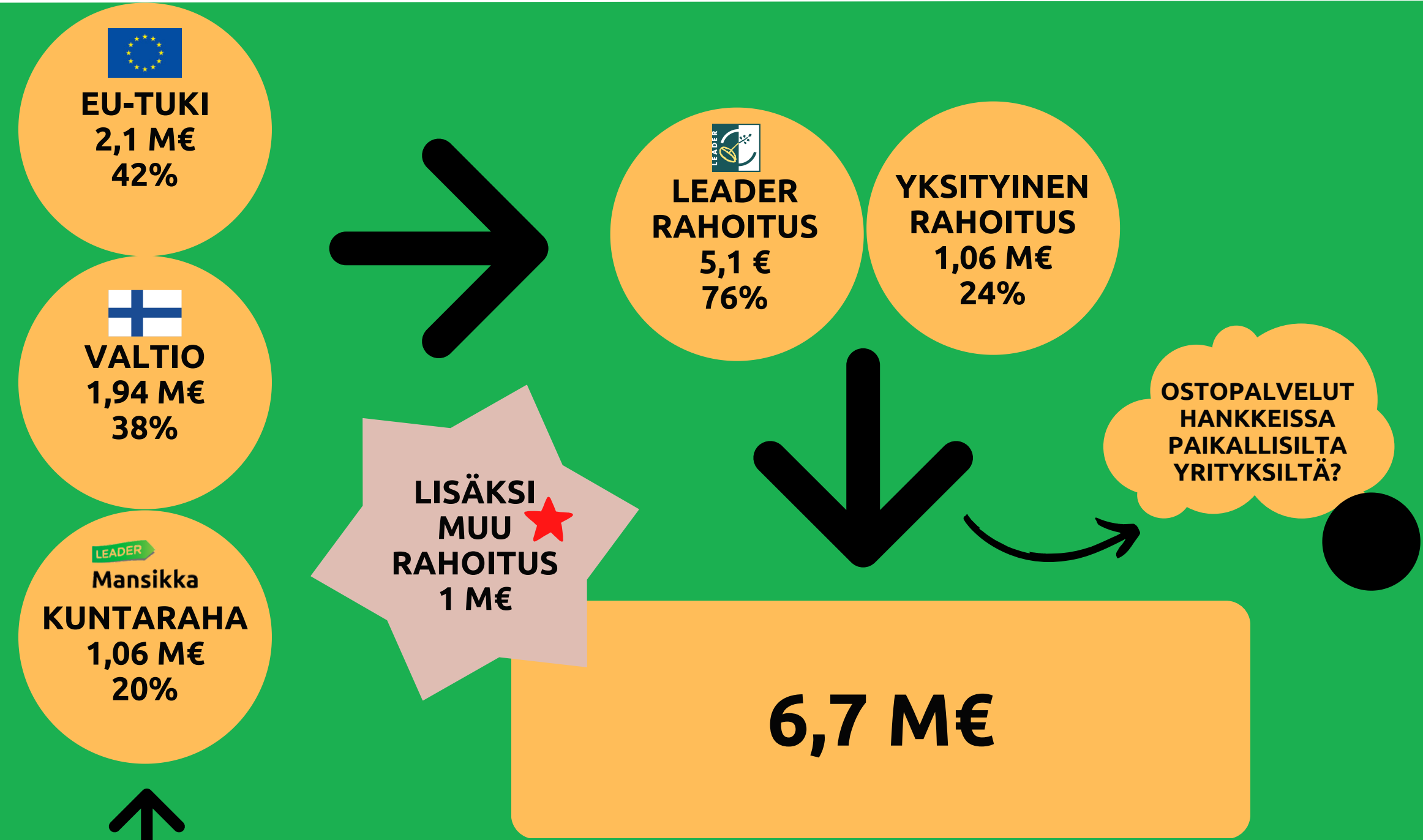
50 %

44 %

KUINKA €UROT MONISTUVAT MATKALLA

Mansikka

LEPPÄVIRTA	298 200
RAUTALAMPI	100 500
SUONENJOKI	218 600
TERVO	49 000
VARKAUS	206 700
VESANTO	67 000
SUORA KR	140 700

Tiesitkö, että Leaderin ja ELY:n maaseuturahaston alueiden tulee olla yhtenevät. Kun kunta sitoutuu kuntarahalla Leader-ohjelmaan, voi alueen yritykset ja toimijat hyödyntää myös ELY:n maaseuturahaston tukia.

-> 2014-2022 Pohjois-Savo 51 M€ (EU + valtio)

★ SAATU MANSIKALLE STRATEGIAN TOTEUTUKSEEN MUUTA KUIN LEADER-RAHOITUSTA

HALLITUS

36
kokousta

95 %
läsnäolo
kokouksissa

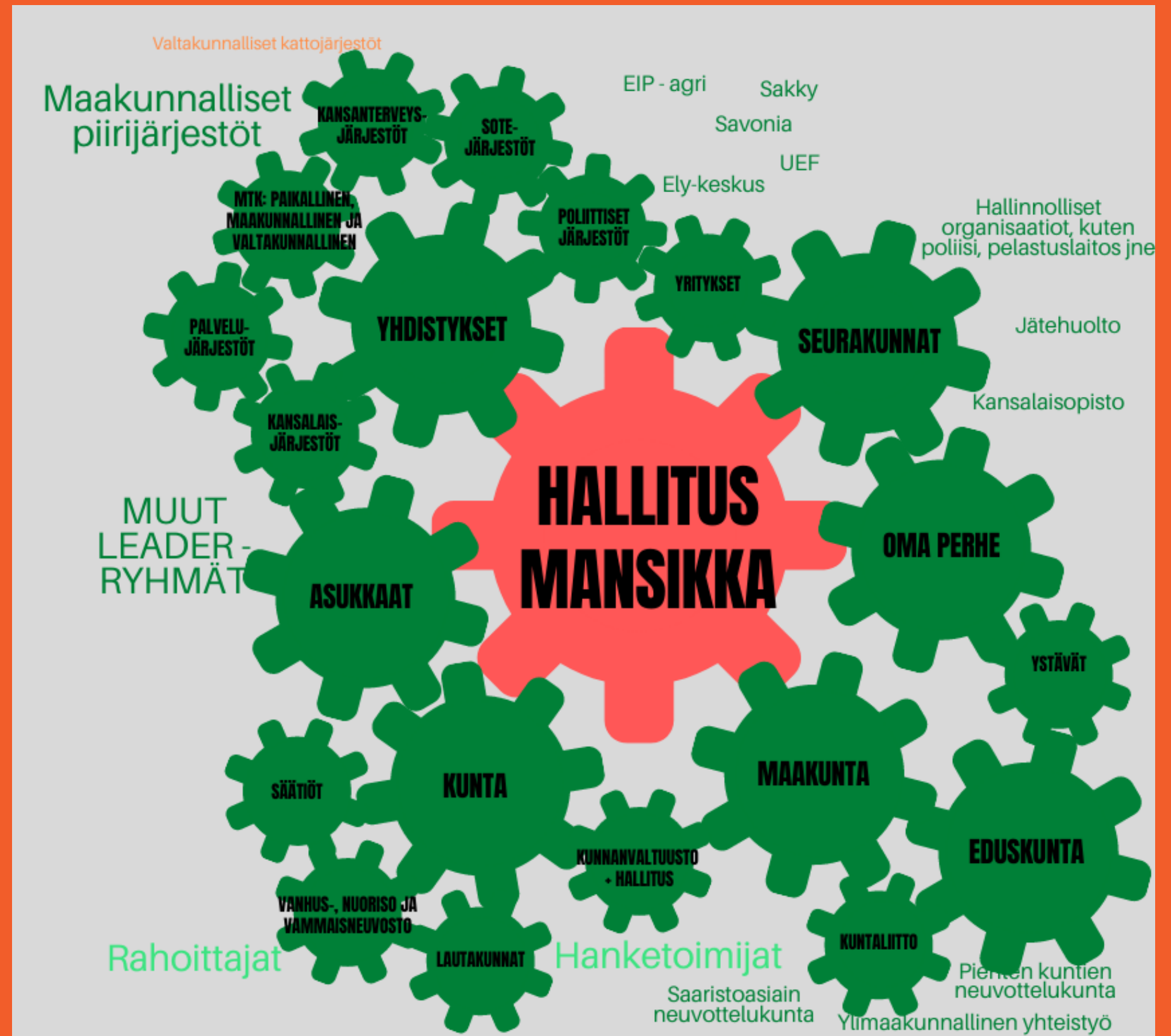
900 h
kokoustyötä

750
pääöstä

Mansikan hallitus koostuu paikallisista asukkaista, yhdistystoimijoista ja julkishallinnon edustajista kolmikantaperiaatteella.

Hallitus ohjaa yhdistyksen toimintaa ja tekee päätöksen Leader-rahoitettavista hankkeista.

Kolmikantaperiaatteen ansiosta hallituksessa on laajasti osaamista sekä paikallistuntemusta päätöksenteon tukena. Hallituksen jäsenten kautta toiminnassa on mukana erittäin laajat verkostot, joista kuva vieressä.

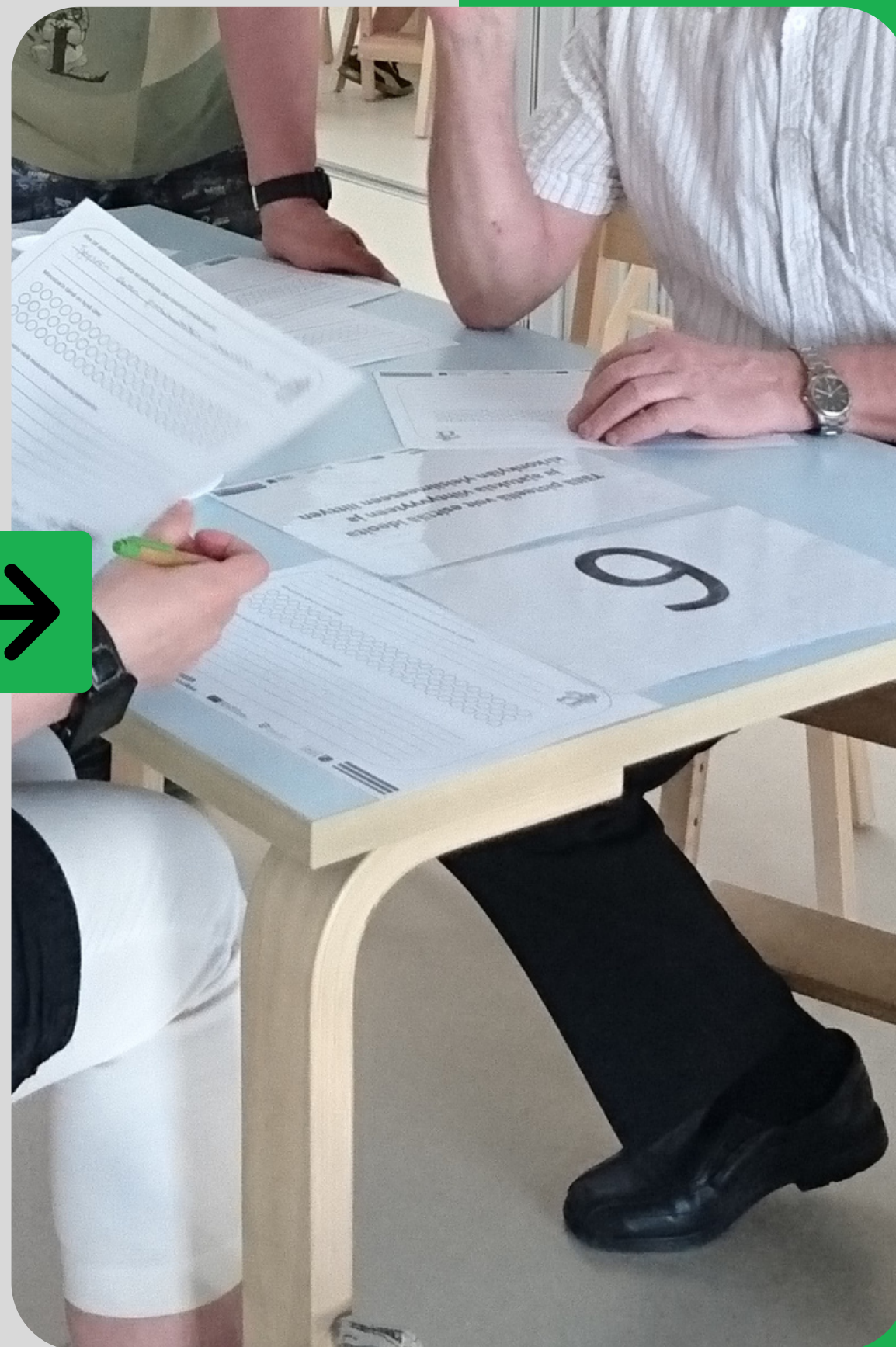

MANSIKAN TOIMINTA

Osana Leader-rahoitusta ryhmille myönnetään toimintarahaa paikallisen toiminnan aktivointiin ja neuvontaan. Mansikan toimintaraha oli kaudella 2014-2020 noin 800 000€.

Mansikan työkalut ovat viestintä, aktivointi, neuvonta, sparraus, fasilitointi, koulutus ja rahoitus.

Leader-rahoituksen lisäksi haetaan aktiivisesti muuta rahoitusta strategian tavoitteiden saavuttamiseksi.

2 200
rahoitus-
neuvontaa

82 kpl
tapahtumia ja
tilaisuuksia

7 htv
neuvonta ja
aktivointi

335
lehtijuttua
rahoituksesta

18
itse toteutettua
hanketta

1 M€
muuta kuin Leader-
rahoitusta

 Kaudella 2014-2020 on panostettu voimakkaasti viestintään. Pohjois-Savon Leaderien ja ELY-keskuksen yhteisillä viestintähankkeilla on saatu enemmän laadukasta viestintää osaavien tiedottajien avulla. Tämä näkyy suoraan tuloksissa.

LISÄÄ LUKEMISTA

POHJOIS-SAVON LEADER-RYHMIEN JA ELY-KESKUKSEN MAASEUTULEHTI 2023

POHJOIS-SAVON LEADER-RYHMIEN MAASEUTULEHTI 2020

POHJOIS-SAVON LEADER-RYHMIEN JA ELY-KESKUKSEN MAASEUTULEHTI 2017

KUINKA TULOKSIA JA VAIKUTTAVUUTTA 2014-2020 SELVITYS TEHTIIN?

LEADER

Mansikka

Miten tiedot kerättiin

74 Haastatteluihin osallistunutta henkilöä

44 % Hanketoteuttajista haastateltiin
Yritysneuvojen ryhmähaastattelut

95 % Yleishyödyllisten hankkeiden toteuttajista osallistui
ryhmähaastatteluihin

100 % Haastatelluista suosittelee
hankkeiden toteuttamista muille!

**Lähes KAIKKI kehittämistoimenpiteet
olisivat jääneet toteuttamatta ilman
rahoitusta.**

Mansikka

LIITTEENÄ

Hankelistaukset vuosilta 2014-2020 kunnittain

YHTEYSTIEDOT

Kirsi Manninen
Toiminnanjohtaja
045 131 5077
kirsi.manninen@mansikkary.fi

Seija Korhonen
Projektipäällikkö
050 567 8728
seija.korhonen@mansikkary.fi

Seija Heiskanen
Hankeneuvoja
040 532 5310
seija.heiskanen@mansikkary.fi